

Valmistelija

vt. talousjohtaja Tiina Högnabba

Perustelu

Poistosuunnitelmalla jaksotetaan tuloslaskelmaan kuluksi taseeseen kirjattavien pysyvien vastaavien ryhmiin aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintameno. Meno jaksotetaan poistoina niille vuosille, jona hyödyke vaikuttaa toiminnassa tuotannontekijänä, joko tuloa tuottaen tai osana peruspalvelun tuottamista. Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen poistosuunnitelman hyväksymismenettely on määrätty hallintosäännön 81 § pykälässä. Aluevaltuusto hyväksyy suunnitelmapoistojen perusteet. Aluehallitus hyväksyy hyödykeryhmäkohtaiset poistosuunnitelmat. Aluehallitus vahvistaa poistolaskennan pohjaksi pienhankintarajan.

Aktivoitu käyttöomaisuus poistetaan kirjanpidossa tulontuottamiskyvyn menettämisen mukaisesti vaikutusaikanaan suunnitelman mukaisina poistoina kuluksi.

Soveltamisalue

Pysyviä vastaavia ovat erät, jotka on tarkoitettu tuottamaan tuloa tai vaikuttamaan tuotannontekijöinä jatkuvasti useana tilikautena. Hyvinvointialueen pysyviä vastaavia ovat tulon tuottamisen tarkoituksesta riippumatta aineettomat ja aineelliset hyödykkeet, jotka vaikuttavat jatkuvasti tuotannontekijöinä useana tilikautena sekä toimialasijoittamisen osakkeet ja osuudet ja muut sijoitukset.

Aktivointiraja

Aktivointiraja on 10.000,00 euroa. Jos hyödyke koostuu useammasta komponentista, joiden yhteenlaskettu hankintameno ylittää aktivointirajan, hyödyke merkitään käyttöomaisuuteen ja poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan. Samoin useasta alle aktivointirajan olevasta hyödykkeestä koostuva ensikertainen kalustaminen voidaan käsitellä erillisinä hyödykkeinä tai yhtenä hankintaeränä, joka aktivoidaan ja poistetaan normaalisti suunnitelman mukaan.

Vuosittainen tulostavoite tai asetetut määrärahat eivät saa aiheuttaa poikkeamia päätetystä aktivointirajasta.

Poiston arvoperusta

Hyödykkeen hankintameno luetaan hyödykkeen hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneet välittömät muuttuvat menot (KPL 4:5.1 §). Muuttuviin menoihin luetaan hyödykkeen ostohinta lisättynä ostoon liittyvillä rahdeilla ja muilla huolintakuluilla.

Hyödykkeen hankintaan saatu valtionosuus, investointiavustus tai palautusvelvollisuutta vailla oleva liittymismaksu vähennetään hankintamenosta.

Arvonlisävero ei kuulu hankintamenuon, jos se voidaan vähentää alv-tilityksen yhteydessä tai jos se saadaan palautuksena.

Itse valmistettujen hyödykkeiden aktivoitava hankintamenu selvitetään hankekohtaisella kustannuslaskennalla.

Poistoaika

Hankintamenu poistetaan vaikutusaikanaan eli taloudellisena pitoaikana, joka liittyy ennakoitaviin tulonodotuksiin tai palvelutuotannossa käytettävään aikaan. Poistojen laskeminen aloitetaan hyödykkeen käyttöönottoa seuraavan kuukauden alusta ja myytävän hyödykkeen poistot lasketaan luovutushetkeen saakka.

Poistoaika määritellään hyödykeryhmäkohtaisesti. Taloudellinen pitoaika määritetään kokemuseräisesti aikaisempien vastaavien hyödykkeiden käytön perusteella.

Tuotannosta poistetun hyödykkeen jäljellä oleva poistamaton menojäännös poistetaan kokonaan sinä tilivuonna, jona hyödyke poistetaan köytöstä.

Poistosuunnitelmaa muutetaan, jos käyttöomaisuushyödykkeen tulonodotukset tai palvelutuotantokyky muuttuvat olennaisesti. Tällöin voidaan joutua tekemään kertaluonteinen poisto tai pidentämään poistoaikaa, jolla hyödykkeen poistamatta oleva hankintamenu saatetaan vastaamaan entistä paremmin tulonodotuksia tai palvelutuotantokykyä.

Poistomenetelmä

Poistomenetelmänä käytetään tasapoistomenetelmää, menojäännös (jäännösarvo) poistomenetelmää tai käytön mukaista poistomenetelmää. Hyödykeryhmittäiset poistomenetelmät on esitetty poistosuunnitelman lopussa. Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueella käytetään pääsääntöisesti tasapoistoa.

Poistosuunnitelman muuttaminen

Hyödykkeen poistosuunnitelmaa voidaan muuttaa, jos hyödykkeeseen liittyvä tulonodotus tai sen palvelutuotantokyky muuttuu oleellisesti. Poistosuunnitelman muutos koskee vain muutostilikauden ja sitä seuraavien tilikausien poistoja. Olennaiset muutokset pysyvien vastaavien tulonodotuksissa tai palvelutuotantokyvyssä otetaan ensisijaisesti huomioon poistosuunnitelmaa muuttamalla. Arvonlennuskirjaus tulee kysymykseen lähinnä silloin, kun tulevia tulonodotuksia tai palvelutuotantokykyä ei tilinpäätöstä laadittaessa havaita olevan enää lainkaan. Poistosuunnitelman hyödykekohtaisen muutoksen voi tehdä aluehallitus. Jos poistosuunnitelman muutos vaikuttaa olennaisesti tilinpäätöksessä toiminnan tuloksesta tai taloudellisesta asemasta annettavaan kuvaan, ilmoitetaan siitä tilinpäätöksen liitetietona. Yleistä poistojen määrän alentamista tuloksen

parantamisen tai taseen alijäämän kattamisen tarkoituksessa ei pidetä hyvän kirjanpitolautakunnan mukaisena.

Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston yleisohje hyvinvointialueen pysyvien vastaavien kirjaamisesta ohjeistaa poistoajoista seuraavaa:

Esimerkkejä suunnitelman mukaisista poistoajoista ja -menetelmistä

Seuraavat poistoajat ovat ohjeellisia aineettomille ja aineellisille hyödykkeille sekä sijoituksille. Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaosto suosittelee poistoaikojen alarajojen käyttämistä, ellei pidemmän poistoajan käyttämiselle ole erityistä hyödykekohtaista perustetta.

Poistoaikaan voi vaikuttaa myös sovellettava poistomenetelmä.

Poistoaika valitaan normaalisti lyhyemmäksi kuin on se aika, jona hyödykettä käytetään palvelutuotannossa.

PYSYVÄT VASTAAVAT

	Tasapoisto	Menojäännöspoisto	
Aineettomat hyödykkeet			
Kehittämismenot	2 - 5 vuotta*ei		suositella
Aineettomat oikeudet	5 - 20 vuotta	ei	suositella
Liikearvo	2 - 5 vuotta*ei		suositella
Muut pitkävaikutteiset menot			
Atk-ohjelmistot	2 - 5 vuotta*ei		suositella
Osallistuminen toisen yhteisön hankkeisiin	2 - 50 vuotta*ei		suositella
(sovelletaan vastaavanlaisen hyödykkeen hankintamenoa koskevia poistoaikoja*)			
Osake- ja vuokrahuoneistojen perusparannusmenot	5 - 10 vuotta*ei		suositella
Muut	2 - 10 vuotta*ei		suositella
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet		ei poistoaikaa	
Rakennukset ja rakennelmat			
Hallinto- ja laitosrakennukset	20 - 50 vuotta	5 %	- 10 %
Talousrakennukset	10 - 20 vuotta	15 %	- 20 %
Vapaa-ajan rakennukset	20 - 30 vuotta	10 %	- 15 %
Asuinrakennukset	30 - 50 vuotta	5 %	- 10 %
Kallioluolat ja -tunnelit , väestönsuojat	30 - 70 vuotta	4 %	- 10 %
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Maa- ja vesirakenteet	15 - 30 vuotta	10 %	- 20 %
Putki- ja kaapeliverkot	15 - 20 vuotta	15 %	- 20 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 - 20 vuotta	15 %	- 20 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 - 15 vuotta	20 %	- 25 %
Koneet ja kalusto			
Rautaiset alukset	15 - 20 vuotta	15 %	- 20 %
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8 - 15 vuotta	20 %	- 27 %
Muut kuljetusvälineet	4 - 7 vuotta	25 %	- 27 %
Muut liikkuvat työkoneet	5 - 10 vuotta	25 %	- 30 %
Muut raskaat koneet	10 - 15 vuotta	20 %	- 25 %
Muut kevyet koneet	5 - 10 vuotta	25 %	- 30 %
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5 - 15 vuotta	20 %	- 30 %
Atk-laitteet	3 - 5 vuotta	30 %	- 40 %
Muut laitteet ja kalusteet	3 - 5 vuotta	30 %	- 40 %
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat		käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taideesineet		ei poistoaikaa	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		ei poistoaikaa	
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet		ei poistoaikaa	

*) Jollei kirjanpitolovelvollinen voi luotettavalla tavalla arvioida vaikutusaikaa, on hankintameno poistettava enintään kymmenessä vuodessa.

Päätösesitys

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että hyväksyy Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueella noudatettavaksi 1.1.2023 alkaen seuraavan sisältöisen poistosuunnitelman perusteet.

1. Poistoaikojen määrittelyssä noudatetaan lähtökohtaisesti Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston antamaa yleisohjeistusta, ellei tästä ole muuta erikseen päätetty.
2. Ensisijaisesti käytetään aina tasapoistoa.
3. Poistoaajoissa noudatetaan ensisijaisesti poistoaikojen alarajaa, ellei pidemmän poistoajan käyttämiselle ole hyödykekohtaista perustetta. Tältä osin tehdään aina erikseen hyödykekohtainen tarkastelu. Poistoaika määritellään siten, että se vastaa oletettua aikaa, jona hyödykettä käytetään palvelutuotannossa.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

KPHVAVAL 14.11.2022 § 81

152/00.02.01/2022

Päätösesitys

Aluevaltuusto päättää aluehallituksen esityksen mukaisesti hyväksyä Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueella noudatettavaksi 1.1.2023 alkaen seuraavan sisältöisen poistosuunnitelman perusteet:

1. Poistoaikojen määrittelyssä noudatetaan lähtökohtaisesti Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston antamaa yleisohjeistusta, ellei tästä ole muuta erikseen päätetty.
2. Ensisijaisesti käytetään aina tasapoistoa.
3. Poistoaajoissa noudatetaan ensisijaisesti poistoaikojen alarajaa, ellei pidemmän poistoajan käyttämiselle ole hyödykekohtaista perustetta. Tältä osin tehdään aina erikseen hyödykekohtainen tarkastelu. Poistoaika määritellään siten, että se vastaa oletettua aikaa, jona hyödykettä käytetään palvelutuotannossa.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.